

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTITIEI

*Anexa nr.2
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.12/10 din 31 octombrie 2014*

CURRICULUM
la disciplina

„PROTECȚIA CONSUMATORULUI”

(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:
Olesea PLOTNIC,
lector superior, doctor în drept

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șefa Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINARII

Protecția consumatorilor constituie una din modalitățile de asigurare a dreptului consumatorului la produse și servicii calitative și inofensive în urma acțiunilor de plasare pe piață din partea comercianților și reprezintă una din cele mai importante instituții ale legislației civile.

Protecția consumatorilor studiază protecția vieții, sănătății, securității și eredității consumatorilor, protecția intereselor economice ale acestuia, domeniul prestărilor/executării serviciilor/lucrărilor, informarea consumatorilor și acțiunile din partea statului privind protecția intereselor consumatorilor. De asemenea, obiect de reglementare a normelor disciplinei protecția consumatorilor îl formează noțiunea de „consumator” și „agent economic”, conceptul de clauză abuzivă în contractele de consum și practicile incorecte față de consumatori etc.

Curriculum la disciplina „Protecția consumatorilor” are drept scop elucidarea celor mai importante probleme ce țin de aplicarea și interpretarea legislației civile, inclusiv a celei consumeriste.

Obiectivul principal al disciplinei constă în studierea reglementărilor juridice aranjate într-un anumit sistem care contribuie la însușirea de către studenți a:

- izvoarelor dreptului protecției consumatorului;
- mecanismelor juridice ce intervin în această activitate;
- regimului juridic al consumatorului în relațiile cu agentul economic;
- metodele legale împotriva clauzelor abuzive în contractele de consum
- modul de depunere a reclamațiilor privind satisfacerea revendicărilor consumatorilor

Respectiv, obiectivele și sarcina disciplinei în cauză este de a asigura procesul instructiv-didactic în vederea studierii disciplinei „Protecția consumatorilor”, și de a asigura viitorii judecători și procurori cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației civile, inclusiv a legislației dreptului de consum la soluționarea diverselor situații.

Curriculum „Protecția consumatorului” alcătuit în baza legislației în vigoare, a literaturii juridice de specialitate a practicii judiciare permite viitorilor judecători și procurori completarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice în acest domeniu.

Prelegerile, dar mai ales, seminarele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv probleme ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încât să stimuleze gândirea independentă a audiențelor, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

Curriculumul la disciplina „Protecția consumatorului” este destinată viitorilor judecători și procurori și se axează pe metodologia de formare activ-participativă, ținând cont de principiile de învățare la adulți.

Scopul disciplinei constă în formarea/dezvoltarea competențelor/abilităților conform standardului de formare profesională a adulților, reieșind din Cadrul European și cel Național al Calificărilor, cu un grad mai înalt și complex al tematicii atât pentru orele de curs, cât și pentru cele de seminar, corespunzând specificului profesional al funcției de judecător și procuror.

În complex, curriculum-ul la disciplina „Protecția Consumatorului” este prezentat drept un document de formare profesională orientat spre lărgirea și aprofundarea potențialului intelectual și formarea abilităților profesionale de viitor judecător și procuror.

II. COMPETENȚE

Cursul de „Protecția Consumatorului” constituie punctul de plecare pentru studiul contractelor de consum în prezența subiectului special, consumatorul, precum și alte instituții: practici comerciale incorecte, clauze abuzive, credit de consum etc.

În acest sens, audienții ce vor studia disciplina „Protecția Consumatorului”, vor obține aptitudini de a înțelege și însuși în profunzime toate celelalte instituții ce fac parte din marea disciplină intitulată „Protecția Consumatorilor”.

Studierea acestei discipline va permite viitorilor specialiști, care vor activa în funcția de judecător și procuror să cunoască esența principalelor instituții ale dreptului de consum, să interpreteze normele juridice civile ce reglementează raporturile juridice civile, să aplice cunoștințele teoretice la situațiile din practica judiciară, să-și asume responsabilitatea față de consecințele erorilor determinate de aplicarea incorectă a legii, să redacteze hotărâri judecătorești, în care audientul să argumenteze darea unei soluții juridice pentru o anumită stare de fapt în cazul litigiilor de consum. Cunoștințele obținute în cadrul studiului disciplinei „Protecția Consumatorului” sunt indispensabile celor care urmează să îmbrățișeze nobila profesie de judecător sau procuror, or, ramura dreptului de consum este una fundamentală în sistemul de drept contemporan și constituie piatra de temelie a dreptului privat.

Am putea afirma cu certitudine că studiul disciplinei „Protecția Consumatorului” va dezvolta competențele de aplicare a normelor juridice ce reglementează raporturile juridice civile cuprinse în cadrul instituțiilor: practicile comerciale incorecte, clauze abuzive, credit de consum și a contractelor de consum, în aceeași măsură va forma abilități de analiză și de soluționare a unor probleme juridice contradictorii ce vor apărea în legătură cu litigiile de consum și aplicarea instituțiilor de Dreptului de consum.

III. OBIECTIVELE GENERALE ALE DISCIPLINEI

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil :

- să definească conceptul protecției consumatorilor și să-i găsească locul în sistemul științelor juridice și economice;
- să caracterizeze izvoarele protecției consumatorilor;
- să stabilească sarcinile protecției consumatorilor;
- să identifice raporturile juridice care fac obiectul protecției consumatorilor;
- să definească noțiunea de consumator;
- să numească subiectele care au dreptul să desfășoare activitate de agent economic și cerințele legale înaintate față de aceste persoane;
- să deosebească noțiunea de consumator de cea de agent economic;
- să enumere drepturile fundamentale ale consumatorului;
- să relateze despre importanța sancționării agenților economici și soluționării litigiilor economice apărute între agent economic și consumator;
- să caracterizeze modurile de intervenție a statutului în activitatea de întreprinzător;
- să indice organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor;
- să enumere atribuțiile autorităților administrației publice locale privind protecția consumatorilor;

- să caracterizeze răspunderea pentru încălcarea prevederilor legislației privind protecția consumatorilor;
- să clasifice producătorii după diferite criterii;
- să compare consumatorul ce comandă sau procură produse, servicii nelegate de activitatea de întreprinzător și cel ce comandă sau procură produse, servicii legate de activitatea de întreprinzător;
- să evidențieze particularitățile statutului agentului economic în raport cu consumatorul;
- să identifice drepturile fundamentale ale consumatorilor;
- să compare obligațiile producătorului cu cele ale vânzătorului și prestatorului;
- să argumenteze necesitatea reglementării juridice ale raporturilor în domeniul în dreptul protecției consumatorilor;
- să compare drepturile fundamentale ale consumatorilor în coraport cu obligațiile producătorului, vânzătorului și prestatorului;
- să cunoască prevederile specifice privind protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului;
- să descrie protecția intereselor economice ale consumatorilor;
- să determine drepturile consumatorilor la încheierea contractelor în vederea omiterii clauzelor abuzive contractuale;
- să cunoască prevederile specifice privind obligațiile prestatorului la prestarea serviciului;
- să soluționeze cazuri practice, probleme, spețe în care parte lezată este consumatorul-persoană fizică.
- alte subiecte ce rezultă din modulele analizate în continuare
- să aibă abilități de a consulta consumatorii în litigiile apărute cu agenții economici în vederea evitării potențialelor litigii;
- să întocmească modele de prescripții de remediere, înlocuire, restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, reducerea prețului pentru consumator;
- să propună sugestii de optimizare și eficientizare a reglementărilor în domeniul protecției consumatorului;
- să aprecieze importanța Protecției consumatorilor în cadrul științelor juridice

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Protecția Consumatorului	Plotnic Olesea	I	14	4	10	Colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Izvoarele și subiecții raporturilor de consum. Organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor.	2	-
2.	Procedura prejudiciară și procedura judiciară la soluționarea litigiilor de consum. Repararea și evaluarea prejudiciului material.	2	2
3.	Protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului.	-	2
4.	Protecția intereselor economice ale consumatorilor.	-	2
5.	Prevederi specifice prevăzute la prestarea serviciilor (executarea lucrărilor).	-	2
6.	Informarea consumatorilor.	-	2
În total:		4	10

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Izvoarele și subiecții raporturilor de consum</i>		
<i>Ore curs</i> 1. Izvoarele în partea ce ține dreptul protecției consumatorilor 2. Clasificarea subiecților în partea raporturilor de consum. 3. Noțiuni generale despre consumator. 4. Noțiune de consumator în legislația Uniunii Europene și în Convențiile Internaționale. 5. Principiile în partea ce ține dreptul protecției consumatorilor. 6. Organul administrației publice centrale abilitat cu funcții de protecție a consumatorilor. Alte organe ale administrației publice abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor. 7. Atribuțiile autorităților administrației publice locale privind protecția consumatorilor. 8. Asociațiile obștești pentru protecția consumatorilor.	Prelegerea cu aplicarea discuției și metodei socratice	Lectura unor surse bibliografice
<i>Tema 2. Procedura prejudiciară și procedura judiciară la soluționarea litigiilor de consum. Repararea și evaluarea prejudiciului material.</i>		

<i>Ore curs</i> 1. Drepturile consumatorului pentru produse corespunzătoare; 2. Condițiile impuse în cazul produsului corespunzător; 3. Excepțiile de înlocuire a produsului de calitate corespunzătoare; 4. Drepturile consumatorului pentru produse necorespunzătoare; 5. Condițiile impuse în cazul produsului necorespunzător; 6. Cazurile de nesoluționare a reclamației consumatorului cu privire la produsul de calitate necorespunzătoare. <i>Ore practice</i> 1. Determinarea procedurii de soluționarea litigiilor de consum 2. Criterii de reparare și evaluare a prejudiciului material cauzat consumatorului. 3. Aplicații practice și practica judiciară în Republica Moldova privind eliminarea clauzelor abuzive contractuale	<i>Ore curs</i> Prelegerea prin demonstrație și studiu de caz, asalt de idei și studiu individual de cercetare <i>Ore practice.</i> Jocul de rol. Studiu de caz în grup și rezolvarea spețelor.	<i>Ore curs</i> Lectura unor surse bibliografice, brainstorming-ul. <i>Ore practice</i> Elaborarea unui referat despre un mijloc eficient garantării drepturilor consumatorilor în legislația națională.
<i>Tema 3. Protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului.</i>		
<i>Ore practice</i> 1. Prevederi specifice privind protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului. 2. Obligațiile producătorului 3. Obligațiile vânzătorului 4. Obligațiile prestatorului	Studiu în grup de comparare-obligațiile producătorului, vânzătorului, prestatorului. Rezolvarea în grup a spețelor - Dezbateri - jurisprudența națională privind respectarea obligațiilor de către agenții economici privind calitatea produselor	Studiu individual de cercetare - importanța protecției vieții, sănătății, eredității și securității consumatorilor or
<i>Tema 4. Protecția intereselor economice ale consumatorilor.</i>		
<i>Ore practice</i> 1. Prevederi specifice privind protecția intereselor economice ale consumatorilor. 2. Încheierea contractelor. 3. Stabilirea duratei de funcționare, termenul de valabilitate, termenul de garanție	Analiza cadrului legislativ. Exercițiu experiențial și jocul de rol.	Sinteza noțiunilor generale despre durata de funcționare, termenul de

4. Remedierea, înlocuirea, restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, reducerea prețului. 5. Înlocuirea produsului de calitate corespunzătoare. 6. Repararea prejudiciului.		valabilitate, termenul de garanție
Tema 5. Prevederi specifice prevăzute la prestarea serviciilor (executarea lucrărilor)		
<i>Ore practice</i> 1. Obligațiile prestatorului (executantului) la prestarea serviciului (executarea lucrării) 2. Prestarea serviciului (executarea lucrării) din materialul prestatorului (executantului) 3. Prestarea serviciului (executarea lucrării) din materialul (cu obiectul) consumatorului	Seminar cu rezolvare de spețe și simularea procesului de judecată cu litigii în domeniul modalităților dreptului de consum	Elaborarea analizei cadrului legislativ și propuneri de lege ferenda în domeniu.
Tema 6. Informarea consumatorilor		
<i>Ore practice</i> 1. Dreptul consumatorilor la informare 2. Obligațiile agenților economici privind informarea consumatorilor. 3. Informarea individuală a consumatorilor și cea în masă sau colectivă. 4. Instruirea în domeniul protecției consumatorilor	Dezbateri. Feedback-reflecții despre obligația agenților economici privind informarea consumatorilor	Analiza comparativă a modalităților de informare a consumatorilor

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul seminarelor;
- realizarea activităților individuale/în grup;
- răspunsuri verbale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea unor acte în baza temelor studiate;
- susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua prin colocviu diferențiat în bază de test, care va conține întrebări teoretice și practice în domeniul protecției consumatorului..

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte normative

1. Codul Civil al Republicii Moldova
2. Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova
3. Codul Penal al Republicii Moldova
4. Codul Contravențional al Republicii Moldova
5. Legea nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.126-131, art.507) - stabilește bazele juridice pentru protejarea de către stat a persoanelor în calitatea lor de consumatori.
6. Legea nr.256-XV din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.02.2012, nr.38-41/115.) - stabilește bazele juridice pentru protejarea de către stat a intereselor economice ale consumatorilor împotriva clauzelor cu caracter abuziv în contractele de consum
7. Legea nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431) - stabilește cadrul juridic privind producerea, prelucrarea și distribuirea produselor alimentare, precum și reglementează condițiile de bază privind circuitul acestor produse, inclusiv asigurarea inofensivității lor, în scopul ocrotirii sănătății omului, protecției intereselor consumatorilor.
8. Legea privind activitatea de reglementare tehnică nr.420-XVI din 22.12.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.36-38/141 din 16.03.2007), care stabilește cerințele generale față de conținutul și modul de elaborare, publicare și aplicare a reglementărilor tehnice pentru a asigura transparența procesului de reglementare și circulația liberă a produselor și serviciilor, stabilește drepturile și obligațiile autorităților de reglementare, precum și cerințele față de supravegherea pieței în scopul protecției pieței interne de produse periculoase, falsificate și neconforme cerințelor prescrise și/sau declarate;
9. Legea nr. 422-XVI din 22.12.2006 privind securitatea generală a produselor, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.36-38, art.145) - stabilește cadrul legal general pentru asigurarea securității produselor plasate pe piața Republicii Moldova.
10. Legea nr.190-XIII din 19.07.1994 cu privire la petiționare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.4, art.47) – stabilește modalitatea de examinare a petițiilor cetățenilor Republicii Moldova, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor lor legitime.
11. Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.57-58/375 din 18.05.2000).
12. Hotărârea Guvernului nr.1465 din 08.12.2003 cu privire la aprobarea Regulilor de înlocuire a produselor nealimentare și a termenelor de garanție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-253, art.1530);
13. Hotărârea Guvernului nr.996 din 20.08.2003 despre aprobarea Normelor privind etichetarea produselor alimentare și Normelor privind etichetarea produselor chimice de menaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 189-190, art.1046);
14. Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 29-31, art.263);

15. Hotărîrea Guvernului nr. 1194 din 22.11.2005 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 168-171, art.1367);
16. Hotărîrea Guvernului nr.773 din 06.07.2006 cu privire la instituirea Consiliului coordonator în domeniul protecției consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 112-115, art.850);
17. Hotărîrea Guvernului nr.862 din 26.07.2004 privind perfecționarea sistemului de control de stat specializat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.131/1034 din 31.07.2004);
18. Hotărîrea Guvernului nr.1141 din 04.10.2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de gestionare a Registrului de reclamații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.161/1233 din 06.10.2006);
19. Hotărîrea Guvernului nr.1300 din 31.12.1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la sistarea fabricării și/sau comercializării (executării, prestării) produselor (proceselor, serviciilor) nestandardizate, de calitate inferioară, retragerea din circulație a produselor falsificate și nimicirea produselor (proceselor, serviciilor) ce prezintă pericol pentru viața și sănătatea consumatorilor și pentru mediul ambiant (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.5-6/49 din 21.01.1999).

A. Literatură obligatorie;

1. Băieșu A., Plotnic, O. Curs universitar la disciplina „Dreptul protecției Consumatorilor”, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2014
2. Cojocaru V., Plotnic O., Clauzele abuzive în contractele de consum, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2013
3. Cojocaru V., Plotnic O., Culegere de spețe la disciplina „Dreptul protecției consumatorilor”, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2013

B. Literatură recomandabilă;

a) editată în Republica Moldova

1. Hârnuș S. Ghidul consumatorului. Îndrumar didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007
2. Gribincea L. Contractul comercial de vânzare-cumpărare internațională. Chișinău: Reclama, 2002
3. Muruianu Ion, Roșca Nicolae. Particularitățile examinării litigiilor ce țin de persoanele juridice. Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile. - Chișinău, 2006. - p.778-794.

b) editată în România

4. Goicovici G. Dreptul Consumației, Cluj-Napoca, 2006
5. Vasilescu P. Consumerismul contractual, Cluj-Napoca, 2006
6. Zaharia S. Codul Consumului – prezentare sistematică a cadrului legislative reglementat privind protecția consumatorilor. București: Universul Juridic, 2005
7. Ungureanu C.T. Drept internațional privat. Protecția consumatorilor și răspunderea pentru produsele nocive, București, 1999
8. Cărpenaru Stanciu. Drept comercial român. - București: ALL BECK, 2001. - p.646.
9. Cărpenaru Stanciu, Predoiu C., David S., Pipera Gh. Societățile comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență. Ed. a II-a. - București: ALL BECK, 2002, - p.611.
10. Lupan Ernest. Drept civil. Persoana juridică. - București: Lumina Lex, 2000.
11. Vasile Gionea. Curs de drept civil. Proprietatea și alte drepturi reale. Teoria generală a obligațiilor. Contracte speciale. Succesiuni. - București: Scaiul, 1996.

c) editată în Franța

4. Plotnic O., Les clauses abusives dans les contrats conclus avec les consommateurs. Aspect de droit français, moldave et de l'Union Européenne, Editure; Presses Academiques Francophones, 2014
5. Calais-Auloy J. Droit de la consommation. Paris: Dalloz, 2010

Practica judecătorească

6. Hotărârea Plenului C.S.J. a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile nr.7 din 09 octombrie 2006. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție al Republicii Moldova, 2007, nr.3/4

Directive europene

1. Directiva Parlamentului european și a Consiliului de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele defectuoase. Nr.85/374/CEE din 25 iulie 1985. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 07.08.1985, **L 210, p. 0029 – 0033.**
2. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind protecția consumatorilor în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale. Nr.85/577/CEE din 20 decembrie 1985. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 31.12.1985, **L 372, p. 0031 – 0033.**
3. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Nr.93/13/CEE din 5 aprilie 1993. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 21.04.1992, nr.92, p. 29-31.
4. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind publicitatea înșelătoare și comparativă. Nr.2006/114/CEE din 12.12.2006. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 27.12.2006, **L 376, p. 0021 – 0027.**
5. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei Nr.87/102/CEE a Consiliului. Nr.2008/48/CE din 23 aprilie 2008. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 22.05.2008, **L 133, p. 0066 – 0092.**
6. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind acțiunile de încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor. Nr.2009/22/CE din 29 aprilie 2009. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 01.05.2009, nr.L 110, p. 30-36.